

Nr 323.

Av herr **Lundqvist**, om vissa ändringar i avlöningsbestämmelserna för riksdagens befattningshavare.

Vid föregående års riksdag beslöts en provisorisk avlöningsförbättring för riksdagens befattningshavare i syfte att bereda dessa viss kompensation för den stegring av levnadskostnaderna, som inträtt sedan de nuvarande arvodena fastställdes vid 1934 års riksdag. Tidpunkten synes nu vara inne att med verkan från innevarande riksdags början definitivt reglera riksdagstjänstemännens arvoden genom att med vissa jämkningar uppåt inarbeta de provisoriska arvodesförhöjningarna i avlöningsbestämmelserna för riksdagens personal.

Samtidigt härmed och oberoende härav synes jämväl böra företagas en mindre höjning av (grund)arvodet till de högsta befattningshavarna i de ständiga utskotten.

Dessa synas intaga en i förhållande till kammarsekreterarna oförmånligare ställning enligt det nuvarande avlöningsreglementet än enligt det äldre. Grundarvodena för dessa båda kategorier tjänstemän stå visserligen fortfarande i ungefär samma relation till varandra som tidigare. Men den rätt till ersättning för mistade avlöningsförmåner, som förut funnits, är numera borttagen, vilket närmast torde gå ut över utskottssekreterarna. Bestämmelserna i det äldre reglementet om dessa tillägg till grundarvodena medförde tidigare, att sekreterarna i de ständiga utskotten — vilkas befattningar voro och alltjämt äro heltidstjänster — i riksdagstjänst i regel uppburo avlöningsförmåner med belopp, överstigande kammarsekreterarnas. Detta förhållande synes icke eller i varje fall icke tillräckligt hava beaktats vid bestämmandet i det nya avlöningsreglementet av det inbördes förhållandet mellan arvodena till här berörda kategorier befattningshavare. (Enär den rätt till ersättning för mistade avlöningsförmåner, som enligt en övergångsbestämmelse till nu gällande avlöningsreglemente alltjämt tillkommer vissa äldre befattningshavare, numera är procentuellt lägre än tidigare, gäller det föregående resonemanget i viss mån även för dessa äldre utskottstjänstemän.)

I detta sammanhang kan förtjäna omnämnas, att stenograffkommittén år 1937 enhälligt föreslog, att månadsarvodet för kontrollstenograf, motsvarande nuvarande förste stenograf, endast med 60 kronor skulle understiga arvodet för kammarsekreterare — och alltså med 150 kronor överstiga det för utskottssekreterare (med bortseende från statsutskottets sekreterare) fastställda arvodet. De förras tjänstgöring skulle emellertid enligt organisationsplanen endast komma att omfatta i medeltal två arbetsdagar per vecka, medan utskottssekreterarnas faktiskt är sex, för att icke säga sju arbetstygda

dagar per vecka. Kommittéförslaget genomfördes visserligen ej. Men orsaken härtill var icke, att de föreslagna arvodena till stenograferna ansåges för högt tilltagna, utan helt andra.

Mot bakgrunden av vad sålunda framhållits, synes (grund)arvodet för utskottssekreterarna för närvarande vara för lågt beräknat.

Riksdagen har de tre senaste åren fattat särskilda beslut om arvodesförhöjning åt en befattningshavare i ett av de ständiga utskotten. Vid slutet av föregående års riksdag lära utskottsordförandena i ett par andra utskott ha gjort framställning om höjning av arvodena åt tjänstemän i dessa utskott. Likaledes dryftades då frågan om en löneförbättring för en befattningshavare i ena kammaren. Redan dessa exempel synas mig visa, att gällande avlöningsreglemente icke äger den smidighet, som ett sådant lämpligen bör äga, för att en fullt tillfredsställande rekrytering av de viktigaste tjänsterna hos riksdagen skall kunna anses säkerställd redan enligt reglementet. Det torde dock vara av en så utomordentlig vikt för riksdagen att till sina mest arbetstyngda och ansvarsfulla tjänster kunna förvärva personer med tillräckligt höga kvalifikationer, att kostnadsfrågan måste betraktas såsom mera sekundär. Det rör sig för övrigt här endast om några få befattningshavares löneförmåner. Bankoutskottet uttalade för övrigt självt vid 1934 års riksdag om det av utskottet framlagda förslaget till nu gällande avlöningsreglemente, att dettas bestämmelser borde upptagas till en av förhållandena betingad, förnyad prövning, om erfarenheten skulle visa, att de icke i alla hänseenden vore lämpligt utformade.

Meningarna kunna med fog vara delade om det lämpligaste sättet att bereda avlöningsbestämmelserna för de högsta befattningshavarna tillräcklig smidighet. Denna omständighet synes dock icke böra utgöra hinder för ett beslut av generell räckvidd angående dessas löneförmåner redan vid innevarande riksdags början. Beslutet kunde nämligen lämpligen förlänas provisorisk giltighet för endast denna riksdag. Efter viss tids erfarenhet av dess verkningar skulle det sedan kunna med eller utan modifikationer inarbetas i avlöningsreglementet för riksdagens personal.

En blott provisorisk regel bör kunna utformas synnerligen enkelt. Den torde böra innebära, att även de, i regel till tjänsteåren yngre, bland de högsta befattningshavarna i riksdagen, vilka icke, i likhet med vad fallet i allmänhet är med de äldre enligt en övergångsbestämmelse till avlöningsreglementet, erhålla någon ersättning för mistade avlöningsförmåner, komma eller efter särskild prövning kunna komma i åtnjutande av ungefär samma avlöningsförmåner, som dessa senare faktiskt åtnjuta, under den förutsättningen att vederbörandes tjänst till sin karaktär är en heltidstjänst och uppehålls såsom sådan. Skulle ett särskilt organ anses erforderligt för att i det konkreta fallet avgöra, om förutsättningarna för en arvodesförhöjning äro för handen, synes denna myndighet böra vara kanslideputerade, såväl med

hänsyn därtill, att onödig omgång härigenom kan undvikas, som därtill, att enhetliga synpunkter böra läggas till grund för besluten i de konkreta individuella fallen.

På grund av vad sålunda anförts hemställes,

att riksdagen i huvudsaklig anslutning till vad ovan anförts ville vidtaga ändringar i avlöningsbestämmelserna för riksdagens befattningshavare samt

att bankoutsnittet ville utarbeta härför erforderliga textändringar.

Stockholm den 23 januari 1939.

R. Lundqvist.
